

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Statens Hus, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00
Besøksadresse: Prinsens gate 1

Saksbehandler
Tore Haugen
Miljøvernavdeling

Innvalgstelefon
73 19 92 00

Vår dato
30.04.2004
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2004/4102-472
Deres ref.

Renovasjonsselskapet HAMOS
Grønøra
7300 ORKANGER

HAMOS - Kontroll av farlig avfall hos gjenbrukstorg i Snillfjord kommune

Vi viser til kontroll ved virksomheten 30.03.2004.

Vedlagte oversendes inspeksjonsrapport nr.3 .04 Vi ber om skriftlig tilbakemelding innen 25.05.2004 om hva som er gjort for å rette opp avvikene. Når det gjelder tillatelser nevnt under punkt 3 ("Andre forhold") er det satt en **frist til 25.05.2004** for eventuelt å søke om tillatelse for drift av anlegg for farlig avfall.

Avvik 2, internkontroll, er forhold som gjelder generelt for alle de kontrollerte gjenbrukstorgene i HAMOS. Det kan derfor være noen små forskjeller fra torg til torg, men hovedpunktene skal være riktige. Det samme gjelder for avvik 1, pkt. 1 om deklarasjoner.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
underdirektør

Tore Haugen
overingeniør

vedlegg

Kopi: Snillfjord kommune

	Embetsledelse og administrasjonsstab	Kommunal- og beredskapsavdeling	Oppvekst- og utdanningsavdeling	Sosial- og helseavdeling	Landbruk og bygdeutvikling	Miljøvern-avdeling
Telefon	73 19 90 06	73 19 90 06	73 19 93 50	73 19 93 00	73 19 90 05	73 19 90 05
Telefaks	73 19 91 01	73 19 91 01	73 19 93 51	73 19 93 01	73 19 90 66	73 19 92 30
E-post:	postmottak@fm-st.stat.no			Internett: www.fylkesmannen.no/st		

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Inspeksjonsrapport

Inspeksjonsrapport nr.: 03/2004

Dato for inspeksjonen: 30.03.2004

Informasjon om virksomheten

Navn: Renovasjonsselskapet HAMOS, Gjenbrukstorg Snillfjord.	Organisasjonsnr.:
Adresse: 7300 Orkdal	Telefon/e-post: 72483700
Besøksadresse:	Anleggsnr.:
Kommune/kommunenr.: Hemne	Bransjenr. (NACE-kode):

Tilstede under kontrollen

Fra virksomheten:	Fra Fylkesmannen : Tore Haugen
-------------------	-----------------------------------

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Følgende hovedtema ble kontrollert: *håndtering av farlig avfall inkl. internkontrollrutiner, opplæring og kompetanse, journalføring, lagring, deklarerings, viderelevering og beredskap, samt håndtering av PCB holdig materiale (isolerglass, kondensatorer o.a.) og krom/arsen- og kreosotimpregnert trevirke.*

Resultater fra kontrollen

Fylkesmannen avdekket totalt 3 funn, bestående av 2 avvik* og 1 anmerkning*, under kontrollen. Funnene er beskrevet nedenfor.

Oppfølging etter kontrollen

Ingen tilbakemelding

Fylkesmannen ber virksomheten gi en skriftlig tilbakemelding for å bekrefte at forholdene er brakt i orden og redegjøre for de gjennomførte tiltakene når det gjelder avvikene. Fylkesmannen ber også virksomheten redegjøre for sine vurderinger og eventuelle utbedringer knyttet til anmerkningene.

Frist for skriftlig tilbakemelding er 25.05.2004.

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt tilbakemelding innen fristen kan det bli aktuelt å varsle tvangsmulkt*.

*Informasjon om eventuell varsling av tvangsmulkt og def. av avvik og anmerkninger er gitt på side 2.

Utarbeidet dato: 30.04.2004

Sign.:

-----
inspektør

Godkjent dato:

Sign.:

-----
underdirektør

Definisjoner og informasjon

Avvik: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner)

Anmerkning: et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt en tilbakemelding fra virksomheten innen den angitte dato, som godtgjør at avvikene er rettet, vil Fylkesmannen kunne varsle tvangsmulkt. Varslet innebærer at Fylkesmannen vurderer å fatte vedtak om tvangsmulkt dersom tilbakemelding om at avvik er lukket eller det foreligger en tidsplan for lukking, ikke er mottatt. En eventuell tvangsmulkt vil løpe med et angitt beløp pr. dag etter en nærmere angitt frist. Vedtak om tvangsmulkt fattes med hjemmel i forurensningsloven § 73.

Behandling av farlig avfall

Farlig avfall inneholder helse- og miljøfarlige kjemikalier. Det kan ikke håndteres sammen med annet avfall, fordi det kan medføre alvorlig forurensning eller fare for skade på mennesker eller dyr. Farlig avfall på avveier kan føre til at miljøgifter spres og hoper seg opp i naturen. Spredningen kan skje gjennom forurenset sigevann fra deponier eller gjennom utslipp av forurensete avgasser, slagg eller aske fra forbrenningsanlegg. Hvis farlig avfall helles i kloakken, kan det bl.a. medføre at kloakkrensningssystemene ikke fungerer som de skal og mer forurensning kommer ut i sjø og vassdrag.

Med hjemmel i forurensningsloven er det utarbeidet en egen forskrift om farlig avfall. Denne forskriften gir regler for avfallsdefinisjoner, krav om håndteringstillatelse, leveringsplikt, kommunenes ansvar, deklarerer, tilsyn og kontroll. I tillegg finnes en rekke regelverk knyttet til bestemte typer farlig avfall eller tilgrensende områder. Dette gjelder blant annet for batterier, spillolje, oljeholdig avløpsvann, fotokjemikalier, amalgam, PCB, KFK, eksport og import, kjemikalier, kjemikaliemerking og internkontroll.

Kommunale mottaksanlegg og private mottak/mellomlager for farlig avfall er enten regulert ved egen tillatelse fra Fylkesmannen eller av vedlegg 2 til forskrift om farlig avfall (standardiserte krav). Her er det stilt spesifikke krav til slike virksomheter. I tillegg må virksomhetene oppfylle kravene i forskriften om farlig avfall.

1. Avvik

Det ble funnet følgende avvik som resultat av Fylkesmannens kontroll. Disse er:

- Avvik 1A: Virksomheten håndterer ikke mottatt/innsamlet farlig avfall i henhold til forskrift om farlig avfall**

Avvik fra: Forskrift om farlig avfall, inkl vedlegg 2 (standardiserte krav), §§ 5 og 11 og pkt. 8 og 9 i vedlegg 2.

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Virksomheten har ikke korrekt journalføring av mottatt farlig avfall
- b) Virksomheten har ikke tilfredsstillende lagring av farlig avfall
- c) Virksomheten har ikke tilfredsstillende emballering/merking av lagret farlig avfall
- d) Virksomheten overskrider lagringstiden for farlig avfall
- e) Virksomheten videreleverer ikke farlig avfall til godkjent sluttbehandler
- f) Deklarasjonsskjema er ikke korrekt fylt ut
- g) Virksomheten foretar ulovlig behandling (inkl ulovlig eksport) av farlig avfall
- h) Avfallet er ikke tilstrekkelig sikret mot uvedkommende utenom åpningstid
- i) Annet (angi hva):

Kommentarer:

1. Journalføring

Virksomheten fører ikke journal for mottatt farlig avfall på anlegget.

Det skal føres journal for anlegg som tar i mot farlig avfall. Journalen skal bl.a. inneholde opplysninger om mengde og type farlig avfall, avfallsprodusent mv.

2. Virksomheten har ikke tilfredsstillende lagring av farlig avfall

Lagringen av det farlige avfallet kan gjøres bedre.

Lagring av farlig avfall utføres i container med oppsamlingsbrønn. På kontrolldagen var containeren full og arbeidet med sortering/emballering/merking ble derfor vanskelig å utføre. Noe spillolje var lagret utenfor containeren.

Farlig avfall skal ved mottak og lagring foregå slik at forurensning ikke oppstår. Avfallens egenskaper stiller krav til at lagrings/mottakplassen er sikret mot uvedkommende/barn/dyr og at man holder orden og oversikt over avfallet (ryddig og adskilt plassering, tydelig merking mv). Lagret avfall skal være beskyttet mot ytre påvirkning.

3. Deklarasjonsskjema er ikke korrekt utfyllt

Avfallsmottaket utfører ikke sine plikter i henhold til forskrift om farlig avfall når det gjelder behandling av deklarasjonsskjema.

Farlig avfall utgjør en større helse- og miljøtrussel enn annet avfall. Det er derfor innført et deklarasjonssystem for dette avfallet for å gi nødvendig kontroll og oversikt over strømmen av farlig avfall. Dette er nødvendig blant annet for å få en oversikt over mengder farlig avfall som samles inn og om det er nødvendig med tiltak for å øke innsamlingsgraden.

Den som driver mottaksanlegg for farlig avfall skal påse at alt farlig avfall som håndteres er deklarerert (for virksomheter ved levering og for husholdninger senest når det forlater mottaksplassen evt. omlastingsstasjon/sentralt sorteringsanlegg tilhørende kommunen/interkommunale selskap).

Den som først mottar deklarasjonspliktig farlig avfall (altså mottaksanlegget) fra avfallsbesitter skal oversende gjenpart av skjemaet til Norsas (Norsk kompetansesenter for avfall og gjenvinning) senest innen den 15. i etterfølgende måned. Kopi av skjemaet skal finnes ved mottaket.

Ved gjenbrukstorget i Snillfjord finnes det ingen skriftlige rutiner for hvordan man skal håndtere deklarasjonsskjemaer. På gjenbrukstorget utføres arbeidet med deklarasjoner av innsamler (Veglo Miljøservice) og konsesjonsinnehaver, men det er ikke klart definert hvem som skal utføre de ulike oppgavene. Det kom fram at mottaket påser at virksomheter deklarerer sitt avfall, mens det er Veglo som foretar deklarasjon av farlig avfall fra husholdninger når de henter dette avfallet. De skal samtidig ta med seg deklarasjonsskjemaene fra de private virksomhetene. Det ble opplyst at videreforsendelse av skjemaene til NORSAS skal utføres av Veglo. De skal samtidig sørge for at mottaket får kopi av skjemaet. Kopi av skjemaene på gjenbrukstorgene fantes bare i begrenset omfang.

Hvis innsamler skal utføre oppgaver med behandling av deklarasjonsskjema må det finnes en skriftlig avtale mellom mottaksanlegget og innsamler over hvilke oppgaver som de forskjellige skal utføre. Hvis man velger at innsamler deklarerer deler av avfallet skal mottaksanlegget ha tilsendt kopi av skjemaet og det må uansett føres journal over typer og mengder avfall på lager.

Avvik 2: Virksomheten har mangelfull internkontroll.

Avvik fra: Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5, annet ledd, pkt. 1-8. (Internkontrollforskriften, IK)

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor (avviket er ikke basert på en total gjennomgang av internkontrollen)

- a) Virksomheten kjenner ikke til sine plikter for håndtering av farlig avfall (IK, pkt.1)
- b) Opplæring og kompetanse er mangelfull (IK pkt.2,3)
- c) Virksomheten har ikke dokumenterte rutiner for håndtering av farlig avfall eller rutinene er mangelfulle (IK, pkt.7)
- d) Virksomheten utfører ikke tilfredsstillende risikovurderinger av aktivitetene den

utøver (IK, pkt.6)

- e) Beredskap ved uhell er mangelfull (IK, pkt.7)
- f) Annet/utdypning:

Kommentarer:

Virksomheten har mangelfull internkontroll på drift av mottaket for farlig avfall.

For å sikre forsvarlig drift av anlegg som behandler farlig avfall må krav i HMS-forskriften oppfylles.

Hamos har utarbeidet HMS-system for driften av selskapet. Dette systemet er ikke innarbeidet for driften av mottaksplassene for farlig avfall på gjenbrukstorgene og operatørene på plassen var ukjent med systemet. Det mangler en målsetning for arbeidet med farlig avfall, det er mangelfull beskrivelse/instrukser for arbeidet med farlig avfall (inkludert mottak, sortering, merking og behandling av deklarasjonsskjema og beredskap ved uhell), ikke beskrevet avviksbehandlingssystem og det mangler kartlegging og risikovurdering av arbeidet (bl.a. kartlegging av hvilke typer avfall som ikke kan samlagres).

HMS-forskriften stiller også krav om opplæring og kunnskaper i HMS-arbeidet. Vedlegg 2 i forskrift om farlig avfall setter også krav om nødvendig kompetanse for arbeidet med farlig avfall. Tilsendt oversikt fra HAMOS viser at det bare er 2 personer som har fått opplæring utover intern informasjon i selskapet. Bedriften må vurdere om dette er tilstrekkelig med tanke på de mangler som er avdekket ved kontrollene.

2. Anmerkninger

Anmerkning 1

Mottak og utsortering av impregnert trevirke kan gjøres bedre.

Kommentar:

Det blir opplyst at impregnert trevirke blir lagt i container for restavfall og fraktet til Grønøra mottaksanlegg for utsortering. Impregnert trevirke er definert som farlig avfall og skal i utgangspunktet ikke blandes sammen med annet avfall. Tilsendt oversikt over avfallsmengder fra avfallsselskapet viser at det ikke er tatt i mot/videresendt noe av denne avfallstypen i 2003.

3. Andre forhold

I desember 1999 ble det gjort endringer i forskrift om farlig avfall. Endringene innebar blant annet at de fleste tidligere tillatelser som ble gitt for mottak og lagring av farlig avfall i regi av kommuner/interkommunale selskap ikke lenger var virksomme, men at de var omfattet av vedlegg 2 i forskrift om farlig avfall (standard krav for kommunale mottak). Det innebærer at tidligere tillatelser til HAMOS for drift av anlegg for farlig avfall er opphevet og at kravene i vedlegg 2 gjelder.

HAMOS har ansvaret for drift av 6 gjenbrukstorg i fylket. De driver noen med eget personell mens andre drives gjennom avtaler med andre firma. Mottak av farlig avfall som drives av kommunen /interkommunalt selskap skal ikke ha tillatelse hvis det tar imot mindre enn 1.000 kg pr. avfallsbesitter og det ikke lagres mer enn 100 tonn. Dersom kommunen /interkommunalt selskap gjør avtale med privat aktør om å drive hele eller deler av det kommunale mottakstilbudet skal de private ha tillatelse ((jf. forskrift om farlig avfall, §§ 6 og 7).

Hvis HAMOS skal fortsette ordningen med å leie inn firma for å drive anlegg for farlig avfall, må det sørges for at disse har egen tillatelse fra forurensningsmyndigheten. Driver må altså søke Fylkesmannen om konsesjon for virksomheten.

Dette gjelder bare hvis det er et privat selskap som står for driften og ikke når HAMOS har hyrt inn en privatperson som daglig leder på plassen. Da regnes det som at HAMOS er den som driver anlegget.

I tillegg må det vurderes om det er ønskelig at det private selskapet skal inneha tillatelsen til drift av hele gjenbrukstorget og ikke bare mottaket for farlig avfall

Frist for å søke om tillatelse til drift av anlegg for farlig avfall (hvis det er et privat selskap som står for driften) settes til 25.05.2004.

Avfallsselskapet er i slutfasen med å utarbeide et miljøledelsessystem (ISO 14001). Arbeidet ventes ferdig i mai 2004.

Det er egen plass på gjenbrukstorgene for mottak av isolerglass som inneholder PCB. Det ble i 2003 samlet inn 3,3 tonn av denne avfallstypen.